UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij & || Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e || XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.

Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Nunc ad principale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

Visual Library

ita Julius.ſancti non frigidi pape ſanxerũt.circa idem temp⁹ viuentes.Con‑
ſtitutiões eorũ leguntur diſt:19.can: Synodũ et ſequẽtib:Unde ꝙ Patriarche
hieroſolymitano prerogatiuã honoris dederũt.ſed non primatũ totius eccle‑
ſie hoc debebat ꝓbare dñs pater. Sexta aũt Synodus expreſſe primã ſedem
dat Roma:eccleſie que tranſſumitur.zz.diſt:Quod et Leo papa cõtra Im‑
paratorẽ Michaelẽ.et beatus Gregorius contra Johannẽ Conſtantinopoli‑
tanũ ꝛ Mauriciũ imperatorem obtinuit.Unde hoc loco id quoqꝫ excuſã de btõ
Grego:quem ita inducit vt primatũ reiecerit.quod conſtat eſſe falſiſſimũ.cum
Platyne tñ tribuat.qui ſic de Grego:ſancto ſcribit.Preterea vero cũ Joãnes
Conſtan:epiſcopus habita grecorũ ſynodo ſeipſum icomenicũ.i.vniuerſalem
patriarchã creaſſet.monuiſſet Gregoriũ Mauricius.vt Joãni obtẽparet.reſdit
homo cõſtantis ingenij et fidei.poteſtatẽ ligandi atqꝫ ſoluendi Petro traditã
eiuſqꝫ ſucceſſorib:non epiſcopis Conſtantinopolitanis.Proinde deſineret irã
dei in ſe concitare.Ex quo conſtat Gregoriũ ſine dubio ſanctum et humilẽ pa‑
trem primatũ non ſolum nõ reieciſſe.ſed etiã aſſeruiſſe contra imperatorẽ ꝛ Cõ‑
ſtantinopolitanũ.Unde ego nolo tam ſancto patri imponere qđ reuerendus
pater vt ſui minime conſtans cõtraria et pugnãtia dixerit Gregorius.ſed vni‑
uerſalẽ ſe eſſe epiſcopũ negauit ad ſenſum datum in priori diſputatiõe.et tamẽ
primatũ obtinuit.Qđ aũt ſemp iſte fuerit mos etiam tpe concilij Nicent ob‑
ſeruatus liquet ex epiſtola.9z.Auguſtini ꝛ coepiſcopoꝝ ad Innocentiũ primũ.
vbi inquiũt.Quia te dñs gratie ſue precipuo munere in ſede apoſtolica collo‑
cauit talemqꝫ noſtris temporib: preſtitit magnis periculis infirmorũ membroꝝ
Chriſti paſtoralẽ diligentiã queſumus adhibere digneris Rñdet papa in epi‑
ſtola ſequenti. Diligenter ꝗ et congrue apoſtolici honoris conſulitis faſtigiũ
honoris inqꝫ illius quẽ preter illa que ſunt extrinſeca.ſollicitudo manet oim
eccleſiarũ ſuper anxijs rebus.que ſit tenenda ſententia antique ſcꝫ regule for‑
mam ſequuti.quid expreſſius dici poſſit tpe Auguſtini papã habuiſſe ſollici‑
tudinẽ de omnibus eccleſijs.et ꝙ tunc non incepit.ſed ſit forma antique regule.
¶ Deinde venit reuerendus pater cum ſuo Hercule hoc eſt rõnella viginti an‑
norũ.Ubi eccleſia fuerit ante Roma:Reſpondeo.verum eſſe Chriſtũ in Euan‑
gelio non expreſſiſſe Romanã eccleſiam.ſed Petrũ principem apoſtolorũ con‑
ſtitutũ.Unde qr Petrus cuius erat principatus iubente dño tranſtulit ſedem
ab Antiochia ad Romã.Quare tunc non iure humano.ſed iuſſu dei facta eſt
prima.iure prius a beato Petro habito vt teſtatur Marcellus ſanctus mar‑
tyr et papa ca:Roga:z4.q.i.Licet prima ſedes in Antiochia fuerit.Poſteri⁹
iubente dño Romam tranſlata eſt.Quis eñ ita deſipit vt primatũ velit loco
affigere.ſed hec eſt ſanctoꝝ patrũ ſententia qr iure diuino Petrus conſtitutus
ſit Chriſti vicarius.et omnes ſucceſſores quales ſunt Roma:pontifices.Ubi
locorum fuerint.ſunt vicarij Chriſti.Roma:rex vel imperator nõ eſt vel ob hoc
Rome.ita videt ſenſiſſe btũs Auguſtinus contra Manicheos Palam eſt in‑
quit ꝙ in re dubia ad certitudinẽ fidei valeat auctoritas eccleſie catholice que
ab ipſis fundatiſſimis apoſtoloꝝ ſedibus vſqꝫ ad hodiernã diem ſuccedentiũ
ſibimet et epiſcopoꝝ ſerie et populi conſenſu firmatur.Quare in epiſtolis ca‑
talogũ refert beatus Auguſt:Roma:pontificũ.hec de preambulis.

Nunc ad principale.

¶ Reſponſurus reuerendus pater inductis ꝑ me.dixi eñ Petrum iure diuino
ceteris apoſtolis prelatũ.Matthei.16.Allegaui Hierony:Bernh:Leonem et
Cypria:ad quos nihil rñdit.quãuis manu ſua in ſuo libro fateatur beatum
Cyprianũ ſenſiſſe eccleſiam fundatã ſupra petram.ſed auſus fuit adere ꝙ b.
Cypri:ibi fallatur.Ad Auguſt:niſus eſt rñdere.nam de Cypriano eſt indubi‑
tatum qui alia epiſtola ad Corne:8.Roma:eccleſiã vocat matricem et radicẽ
aliarum.Impingit mihi ꝙ dictũ citauerim ab Auguſti:retractatũ.lectoris

iudiciū obſcurare nequit reuerend⁹ pater. nam adeo eum ſue prioris ſententie non penitet. vt etiam pro firmamēto btm̄ Ambroſiū introducat. ſed qđ ab initio induxi teſtatur Auguſt: ſe per petrā etiam expoſuiſſe Chriſtū neutrā retractans ſententiā. neutram etiam pre eligendo ſubdit harum aūt ſententiarꝫ que ſit ꝓbabilior eligat lector. Auguſti: diffinire non audit et reuerend⁹ pater vnā ſententiā vult reijcere tot ſanctis patrib: acceptatā. et eum ſuo arbitrio acceptare Unde Auguſtinū non admitto in .9. capite dixiſſe contraria vel aduerſa. ſed diuerſa. Qm̄ ambas amplectat̃ ſententias qm̄ petra eſt Chriſtus. et petr⁹ fuit petra Quare maneo cū Ambro: Hiero: Cypri: Bernh: et alijs ſacris conſilijs ac decretis.

¶ Secundo. Cum ab oſtiaria ſumpſiſſet argumentū reuerend⁹ pater meam ſententiā debellatur⁹. iuſſi eum vt grāmatica ratione verba Chriſti meli⁹ ponderaret. omniū em̄ cōſenſu Matth: 16. ſuper hanc petram edifi: et tibi dabo ꝛc. Chriſtus promiſit Petro. non tunc dedit. ſed dimittens Grāmaticā ſuā quā dixit tamē plus valere reliquis ptibus phie. opponit quare tunc decreta fundent ſe in illo loco Matth. 16. et ipſe me fundarim a qua iam recedo. Rñdeo. Quia Chriſtus eſt via veritas et vita. ideo indubitate credendū eſt eum preſtitiſſe Petro qđ fuerat pollicitus. Quare decreta recte argumentant̃ ab illo loco vbi Chriſtus ꝓmiſit. ſed primo poſt reſurrectionē preſtitit. Sed tacite obijcit Chriſtū non ſolū Petro. ſed om̄ib: apoſtolis hoc preſtitiſſe dicendo. Accipite ſpiritū ſanctū quoꝝ remi: ꝛc. Noluit reuerend⁹ pater exprimere vbi ꝓmiſſum principatū Petro dederit. nam in hoc cōueniūt doctores in cena Chriſtū diſcipulos feciſſe ſacerdotes dando eis poteſtatē ſupra corp⁹ Chriſti verum dicēs. hoc facite in m: Lu: 20. et deinde in die Reſur: dediſſe poteſtatē ſupra corpus myſticū Accipite ſpiritū ſanctū. Sed primatū et prelaturā totius eccleſie promiſit Petro. paſce oues meas Johan: vlti: hinc Grego: Chryſoſt: et alij ſancti patres teſtant̃. ait em̄ Chryſoſto: Eximius apoſtoloꝝ erat Petrus. et os diſcipꝫ vertex collegij. vnde et negatione deleta ꝓmittit prelationē fratrū et Homilia. 8. depeniten: Sed eadem nocte Petrus lapſus eſt et reſurrexit. poſt illū tam granē caſum rurſum eum ad priorē gradū duxit penitentia. et ei p totum orbem terrarū eccleſie preſidentiā tradidit. Sic gloſſa. 1. Petri. 5. paſcite qui in vobis eſt ait. ſicut dñs ſoli Petro totius gregis curā habere cōmiſit ꝛc. quare prius ꝓmiſſum Chriſtus tunc preſtitit. Sicut et b. Grego: ꝯſentit. Cura toti⁹ eccleſie et principat⁹ Petro cōmittit̃, ſcꝫ paſce oues meas. Qđ ſi coram non mōſtraſſem Ubi Chr̄us dediſſet. veritas tñ mentiri non poterit. et multa ſunt facta que non ſunt ſcripta. vt eleganter docet Alex: 3. cap: cū marthe ꝛc. Sed iterū opponit reuerē: pr̄ qꝛ poſt ſpūs ſanct: miſſionē adhuc Petr⁹ peccauerit. et ſatis magnificauit peccm̄ Petri ſicut ſcribitur ad Gala. 2. Quāuis diſſenſio fuerit primo inter apoſtolos Petrum et Paulū deinde inter eccleſie doctores Hiero: et Auguſtinū. tamē non poſſum in hanc adduci ſententiā. vt aliquis apl'orum poſt miſſionē ſpūs ſancti ceciderit in aliqđ peccm̄ mortale. ſicut illud de ſcrificatis in vtero etiā nō admittit̃. At illud ꝑter inſtitutū. dato tñ et minie ꝯceſſo qꝫ ſ. Petr⁹ in ſimulatiōe ſua peccaſſet mortalit̃. adhuc manſiſſet petra ꝛ caput eccl'ie. niſi reue: pr̄ velit et hūc articulū Huſſiticū defendere qđ nō credo. Nullus eſt dñs ciuilis. nullus ꝓlatus. null⁹ epiſcop⁹ in pctō mortali qđ ſummū faceret Chriſtiane religionis incertitudinem.

¶ Quarto. de decretis apud eū frigidiſſi: hoc dico. toties in eccl'ia ſumoꝝ pon: ꝯſtitutiōes in materia fidei receptas. et qđ plus eſt. olim Roma: pon: epm̄ nō cōfirmabat niſi mitteret ſchedā ꝓfeſſatiōis fidei. in qua ꝓfitebatur ſe credere Euangelia. quatuor Concilia. Synodos legittimas et decreta ſummorum pontifi: ob eam rem Johannes papa Gilbrechtū Colonien: epiſcopū noluit ꝯfirmare. qꝫ hāc fidei ſchedā nō pfecte obtuliſſet. vt legim⁹ can: optatū. 20. diſ:

Quod vero Anacleti decretũ reÿcit. dixim9 heri qua auctoritate id faciat vel
qua proba: Nam cum originalia ſint pre manib9 nullus adhuc dixit iſtud de-
cretum .ſ. martyris Anacleti non eſſe. Sed Nicola: Cuſanus Germanoꝝ do-
ctiſſ: qui fatetur ſe concordantiã fidei ſcripſiſſe ex originalib: illud Anacleti al-
legat. Fucum addidit reuerendus pater q: in tam .ſ. martyre non ſit talis in-
ſcicia vt exponat Cepham .i. caput. quaſi ad ſanctitatẽ vite tanta requiratur
ſcientia. Dicamus tamen vnum. q: Cephe aut Cephas debet eſſe Syriacũ et
hebreis quoqꝫ familiare. valens tantũ ſicut Petrus vel ſolidũ. vt Eraſ: poſt
Hierony: refert. addamus hoc et ſingulare qꝺ Cuſanus chaldaice et hebraice
doctus in libris Excitationũ teſtatur Petrus etiam valere tm̃ ſicut caput do-
mus. Quare nõ tanta inſcicia laborauit Anacletus ſi Cepham pro capite in-
terpretatur. Sed vtcũqꝫ ſit. nõ video quo fuco poſſit negare alia decreta ſan-
ctorum martyrũ et confeſſoꝝ. vt Clementis 20: diſt: Marcelli. Iulij. Pelagi:
Nicola: Agathonis. Simonis. Vigilij. Benedicti ⁊c. Quare tantis patrib9
et ſacro concilio malo condeſcendere.

Ad Scrupos.

¶ At omniũ inuitiſſime audiui q̄ reuerendus pater contra Illuſtriſſ: principis
iuſſum quo intacta manere voluit Illuſtriſſ: princeps a ſacris concilÿs deciſa.
reuerendus tamen pater in heſterna obdurnit ſententia. ⁊ quattuor propoſuit
articulos inter Huſſiticos ꝯdemnatos. quos reputat ipſe catholicos. et Euã-
gelicos. pulchre certe Bohemis patrocinaẞ. Pro concilÿ tamẽ reuerentia vo-
luit ab impoſtore aliqͣ additos. Primo omniũ egregius doctor ⁊ nobilis Hie-
rony: de Croatia qui acta concilÿ curauit imprimi. tranſſumi fecit ſub for-
ma authentica. et cum res ita manifeſte acta ſit Conſtantie Huſſite tam diu
non reticuiſſent articulos aliquos eſſe ſubditicios. Neqꝫ poterit ſuſpicari re-
uerendus pater quod heri aſſumpſerat adulatoris pernicie in Roma: ponti-
In Iulio. ficem factum Cum Iohãnes Huß anno .15. fuerit combuſtus Hiero: collega
In Maio. ſuus anno .16. Martino .5. primũ electo anno .17. ipſo die Martini quare ſan-
cti patres et viri inadulabiles ex omĩb: nationibus principalib9 adhoc depu-
tati. articulos illos diſcuſſerũt. ⁊ ſacro ſancta Synodus eos damnauit repro-
bauit et auctorẽ cõbuſſit. Ideoqꝫ a quolibet bono Chriſtiano pro ꝯdemnatis
et reꝓbatis habendi ſunt. nec imponat mihi reuerendus pater q̄ velim de illis
articulis iudicare. quia iam iudicati ſunt. Non releuat q̄ cum Synodus me-
minit aliquos eſſe hereticos. alios temera: ſeditio: et piarũ aurium offenſiuos.
qm̃ in quecunqꝫ ordinem redegerit illos arti: non poſſunt dici Chriſtianiſſ: et
Euange: et Huis non aſſumpſeri hunc laborẽ defendendi totam ſynodum in
articuloꝝ ꝯdemnatione. docamus tamen aliquid et breuibus.
¶ Articulũ primũ iudicat Catholicũ et eſſe Auguſtini c. 6. ſuper Iohãne. dico
forte reuerendus pater benigniter interpretaẞ articulũ. ſed q: res non ſermoni
ſed ſermo rei eſt ſubiectus. non fuerunt ſtupidi concilÿ definitores. Verum eſt
vnam ſanctã et vl'em eſſe eccleſiã. ſed q̄ ſit tantũ vna. ſicut eſt vnus numerus
predeſtina: ad Huſſiticã intelligentiã eſt hereticiſſimũ. quo ipſe voluit exiſtes
in pctõ mortali velut amiſſa fide non eſſe in eccleſia. cũ tamen regnũ celorum a
Chriſto comparetur decem virginib: Vbi quinqꝫ erant prudentes quinqꝫ vero
fatue. cum reliquis parabolis eidem ꝓpoſito deſeruientib: Neqꝫ Auguſt: tract:
26. ſup Iohannẽ facit totam ad Huſſiticũ ꝓpoſitum cõmunionẽ Eucharistie
cõmendans. de quo lectoris deſydero iudiciũ. Ita de alio dicit articulo. Due
nature diuina et humana vnus eſt Chriſtus. nihil ꝑ hoc adduxit niſi q̄ ſit de
fide. in Athana: aliter legim9. Deus et hõ vnus eſt Chrũs. nõ deitas ⁊ huma-
nitas. In alio arti: diuiſio immediata operũ ⁊c. quã ipſe mire in me retorquet.
et quaſi a me iudex citatus ſuum collegã exclamauit triũphaſſe. De quo vos
omẽs qui interfuiſtis poteſtis dare teſtimoniũ q̄ veriſſime dixerit reuerendus